

Forekomsten av ikke-smittsomme sykdommer i Norge:

NCD kartet

Digital NCD lunsj
21. august 2025

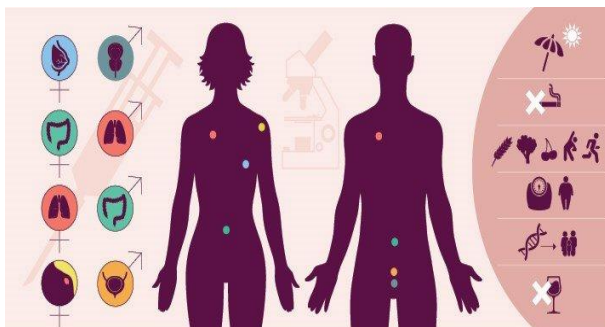
Inger Ariansen og Lars Kjerpeseth
Avdeling for kroniske sykdommer
Folkehelseinstituttet

Inger.Ariansen@fhi.no
Lars.Kjerpeseth@fhi.no

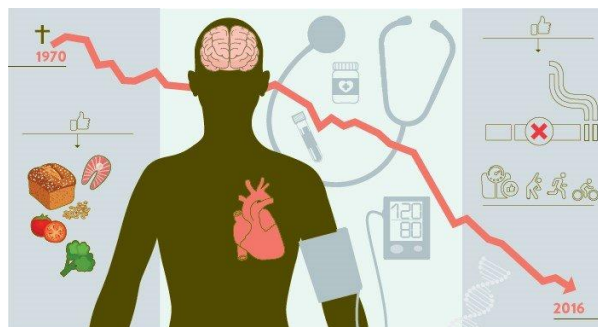

Ikke-smittsomme sykdommer Noncommunicable diseases (NCD)

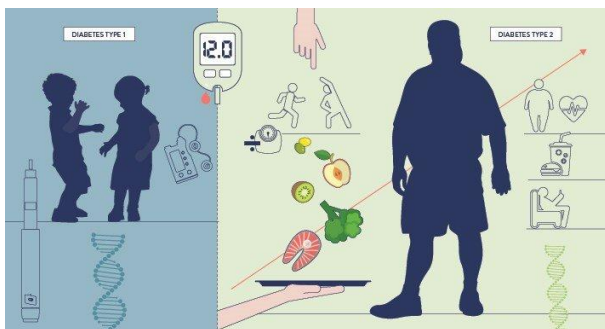
Kreft

Hjerte- og karsykdommer

Diabetes

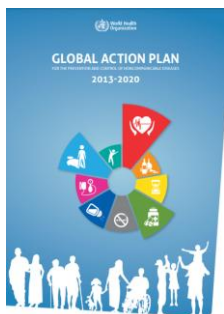
Lungesykdommer - kols

+

Psykisk helse

Felles risikofaktorer for forebyggbare sykdommer

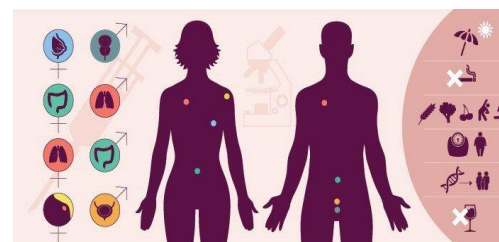
Tobakk

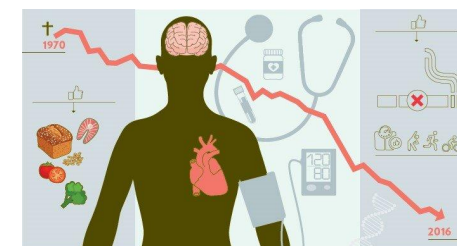
Skadelig bruk av alkohol

Kreft

Hjerte- og karsykdom

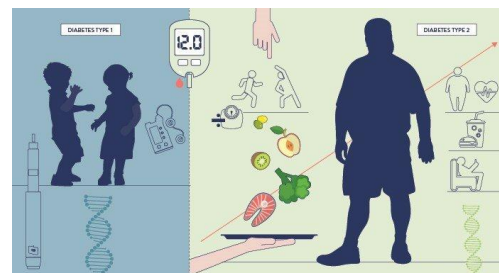
Fysisk inaktivitet

Usunt kosthold

Diabetes

Lungesykdommer -kols

1 hovedmål

8 delmål

25 indikatorer

Mål		Indikator
Sykelighet og dødelighet		
	1. Dødsfall før 70 års alder: 33% nedgang	1. For tidlig død av ikke-smittsomme sykdommer
		2. Nye krefttilfeller
Adferdsrisikofaktorer		
	2. Alkohol: 20% nedgang i skadelig bruk	3. Alkoholforbruk per innbygger 4. Høyt alkoholinntak 5. Alkoholavhengighet
	3. Fysisk inaktivitet: 15% nedgang	6. Fysisk inaktivitet -ungdom 7. Fysisk inaktivitet -voksne
	4. Salt i kostholdet: 30% reduksjon	8. Saltinntak
	5. Tobakksbruk: 30% reduksjon	9. Tobakksbruk blant ungdom 10. Tobakksbruk blant voksne
Biologiske risikofaktorer		
	6. Høyt blodtrykk: 25% nedgang i andelen som har høyt blodtrykk	11. Høyt blodtrykk og blodtrykksnivå
	7. Stoppe økning i andelen med diabetes og fedme	12. Diabetes hos voksne 13. Overvekt og fedme blant ungdom 14. Overvekt og fedme blant voksne
		15. Mettet fett 16. Lavt inntak av frukt og grønnsaker 17. Høyt kolesterol og kolesterolnivå
Nasjonale helsesystemer		
	8. Minst 50% av de som trenger det, får behandling med legemidler for å forebygge hjerteinfarkt og hjerneslag	18. Medikamentell behandling for å forebygge hjerteinfarkt og slag for høyrisikopersoner
	9. Minst 80% av befolkningen har tilgang til medisinsk behandling for ikke-smittsomme sykdommer	19. Tilgjengelighet av NCD medisiner
		20. Smertebehandling ved kreft 21. Begrense mettet fett 22. HPV vaksine 23. Begrense markedsføring rettet mot barn 24. Hepatitt B vaksine 25. Screening for livmorhalskreft

Mål for ikke-smittsomme sykdommer fram mot 2025 og 2030		Når vi målet?
 Mål 1: Dødsfall før 70 års alder: 33 % nedgang	Går riktig vei: 20% nedgang	
 Mål 2: Alkohol: Minst 20 % nedgang i skadelig bruk	Usikker utvikling: Ingen sikre tegn til nedgang	
 Mål 3: Fysisk inaktivitet: 15 % nedgang	Nærmer oss ikke målet for barn og unge Liten nedgang for voksne	
 Mål 4: Salt i kostholdet: 30 % reduksjon	Ingen sikre tegn til endring	
 Mål 5: Tobakksbruk: 30 % reduksjon	Usikker utvikling: Nedgang i daglig røyking, men økning i av-og-til-røyking hos unge og snusbruk hos voksne	
 Mål 6: Høyt blodtrykk: 25 % nedgang i andelen som har høyt blodtrykk	Går riktig vei	
 Mål 7: Stoppe økningen i andelen med fedme og diabetes	Går feil vei for diabetes Økning i fedme, tegn til mindre bratt økning	
 Mål 8: Hjerne- og karsykdom: Minst 50 prosent av de som trenger det, får behandling med legemidler eller rådgivning for å forebygge hjerteinfarkt og hjerneslag	Legemidler: JA	
 Mål 9: Minst 80 prosent av befolkningen har tilgang til medisinsk behandling for ikke-smittsomme sykdommer	JA	

NCDNOR

Støttet av
Forskningsrådet

JA PreventNCD

Joint Action Prevent Non-Communicable Diseases

Folkehelseinstituttet

We support the Sustainable Development Goals

NCD-kartet

Forekomsten av ikke-smittsomme sykdommer i Norge

Lars Kjerpeseth, lege og forsker, Avdeling for kroniske sykdommer, FHI

21.08.2025

Hovedmål

Fra 2015 til 2030, redusere for tidlig dødelighet fra ikke-smittsomme sykdommer med en tredjedel gjennom forebygging og behandling, samt fremme psykisk helse og velvære.

NCD-indikatorer: <https://www.fhi.no/nettpub/ncd/>

UiO : Universitetet i Oslo

UNIVERSITETET I BERGEN

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Nasjonalt
NCD-
samarbeid

Forskningsprosjekt: <https://www.fhi.no/is/studier/ncdnor/>

NCDNOR

We support the Sustainable Development Goals

JA PreventNCD

Joint Action Prevent Non-Communicable Diseases

NCD-kartet

- Forekomst av ikke-smittsomme sykdommer (NCD) i befolkningen som er 30 år og eldre – både for de ulike fylkene og for Norge totalt
- Foreløpig ikke tall for kommunene

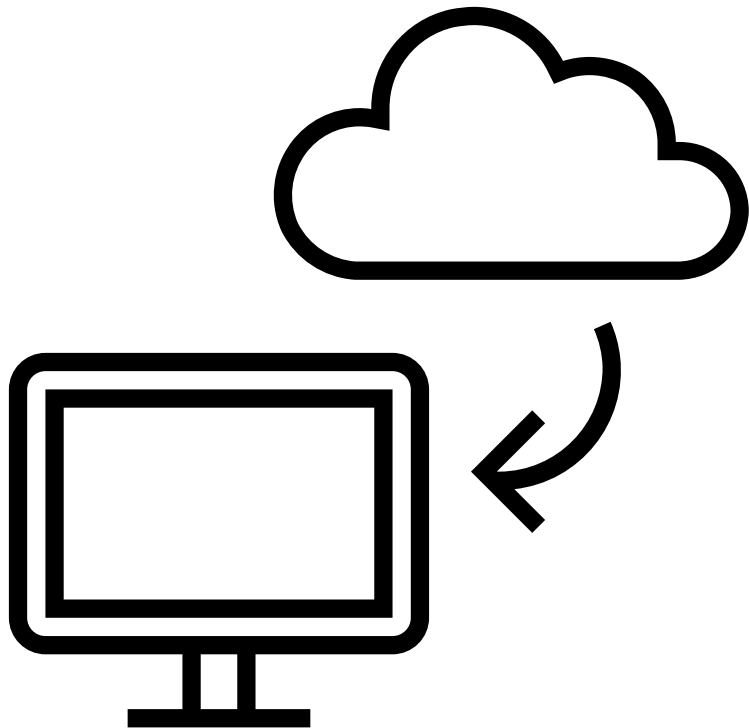

Beregninger av forekomst

- Basert på registreringer i primær- og spesialisthelsetjenesten og resepter i apotek
- Tall fra 2023 hentet fra forskningsprosjektet NCDNOR – ikke en del av Folkehelseinstituttets offisielle statistikk
- Fylkestallene er justert for forskjeller i alder og kjønn mellom fylkene

Datakilder

- Kreftregisteret (1953 -)
- Legemiddelregisteret (2004 -)
- KUHR (2006 -)
- Norsk pasientregister (2008 -)

Nettsiden

Søk i Folkehelseinstituttet

 In English

 Meny

Forekomst av ikke-smittsomme sykdommer

Denne siden viser forekomst av ikke-smittsomme sykdommer i befolkningen som er 30 år og eldre, både for de ulike fylkene og for Norge totalt. Tallene er fra 2023 og er hentet fra forskningsprosjektet NCDNOR.

Kreft

3,9%

siste fem år
(2019-2023)

Hjerte- og
karsykdommer

14,9%

2023

Diabetes

7,2%

2023

Kols

3,3%

2023

Psykiske
lidelser

9,2%

2023

[Kilde: National health registries – a ‘goldmine’ for studying non-communicable disease occurrence in Norway – the NCDNOR project](#)

Om forekomst og beregninger

Kreft

Tallene viser forekomst av kreft i 2023 i befolkningen 30 år og eldre, basert på registreringer med kreft siste fem år (2019-2023).

Antall og andel registrert med kreft siste fem år (2019-2023)

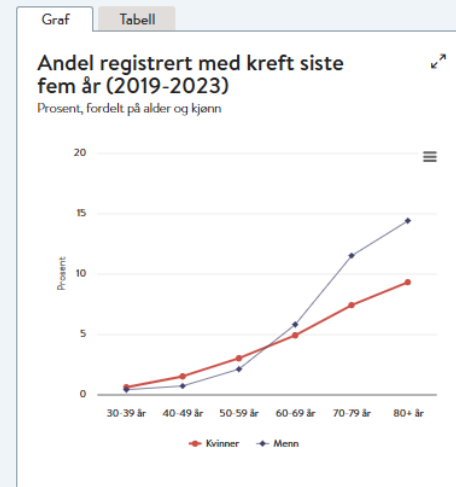
Fordelt på fylker og alder

Søk i tabellen Vis 10 oppføringer

Velg tabell: Oslo

Fylke	Aldersgruppe	Antall med kreft	Andel med kreft %
Oslo	30-39 år	634	0,4
Oslo	40-49 år	1 066	1,1
Oslo	50-59 år	2 019	2,4
Oslo	60-69 år	3 071	5
Oslo	70-79 år	4 170	9,3
Oslo	80+ år	2 830	11,2

Last ned

Antall registrert med kreft

142 427

Velg år

2023

Velg kjønn

Totalt Kvinner Menn

Kreft

- Registrert i Kreftregisteret siste fem år (2019-2023)
- Kreft samlet

Kart

Tabell

Andel registrert med kreft siste fem år (2019-2023)

Prosent, fordelt på fylker og kjønn

Velg kart:

Kvinner og menn

Kilde: Folkehelseinstituttet

Kart

Tabell

Andel registrert med kreft siste fem år (2019-2023)

Prosent, fordelt på fylker og kjønn

Velg kart:

Kvinner og menn

0 2 4 6

Kilde: Folkehelseinstituttet

Kart

Tabell

Andel registrert med kreft siste fem år (2019-2023)

Prosent, fordelt på fylker og kjønn

Velg kart:

Kvinner og menn

Søk i tabellen

Vis 25 oppføringer

Fylker	Andel med kreft siste fem år (2015-2019)
Rogaland	4,2 %
Vestland	4,2 %
Østfold	4,1 %
Vestfold	4,1 %
Akershus	4 %
Telemark	4 %
Agder	4 %
Nordland	3,9 %
Oslo	3,8 %
Trøndelag	3,8 %
Møre og Romsdal	3,7 %
Buskerud	3,7 %
Innlandet	3,7 %
Troms	3,7 %
Finnmark	3,6 %

Antall og andel registrert med kreft siste fem år (2019-2023)

Fordelt på fylker og alder

Søk i tabellen

Vis 10 oppføringer

Velg tabell:

Oslo

Fylke	Aldersgruppe
Oslo	30-39 år
Oslo	40-49 år
Oslo	50-59 år
Oslo	60-69 år
Oslo	70-79 år
Oslo	80+ år

Buskerud
Vestfold
Telemark
Agder
Rogaland
Vestland
Møre og Romsdal
Trøndelag
Nordland
Troms
Finnmark

Last ned

Antall og andel registrert med kreft siste fem år (2019-2023)

Fordelt på fylker og alder

Søk i tabellen

Vis 10 oppføringer

Velg tabell:

Rogaland

Fylke	Aldersgruppe	Antall med kreft	Andel med kreft %
Rogaland	30-39 år	342	0,5
Rogaland	40-49 år	749	1,1
Rogaland	50-59 år	1 719	2,7
Rogaland	60-69 år	3 018	5,8
Rogaland	70-79 år	4 003	10,5
Rogaland	80+ år	2 543	11,9

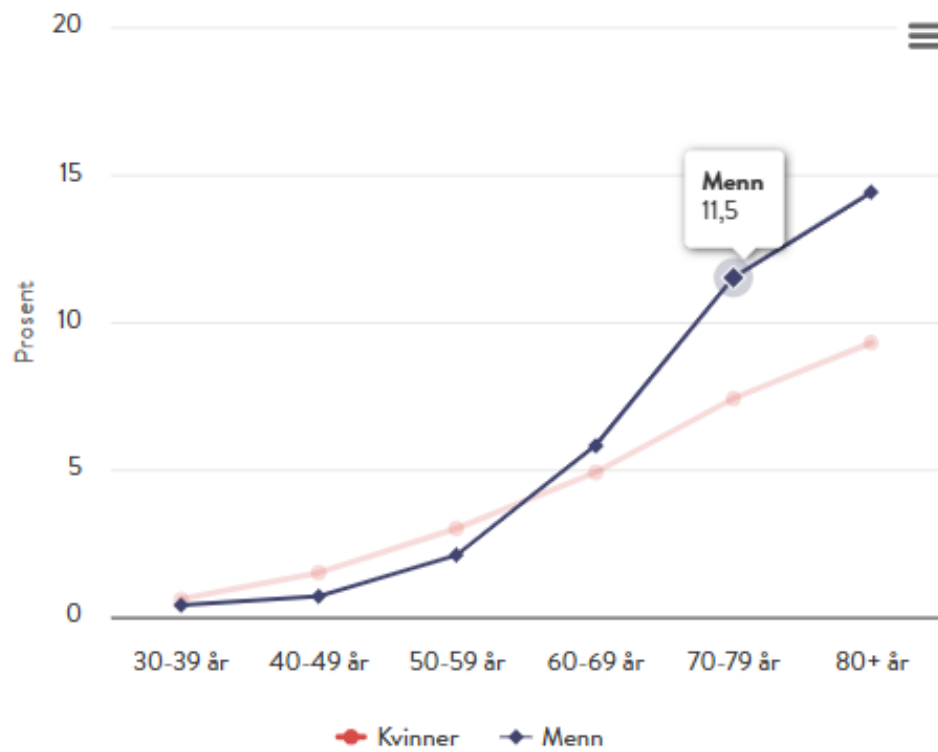
Last ned

Graf

Tabell

Andel registrert med kreft siste fem år (2019-2023)

Prosent, fordelt på alder og kjønn

Graf

Tabell

Andel registrert med kreft siste fem år (2019-2023)

Prosent, fordelt på alder og kjønn

Søk i tabellen

Vis 10 oppføringer

^ Alder	⊖ Kvinner	⊖ Menn
30-39 år	0,6	0,4
40-49 år	1,5	0,7
50-59 år	3	2,1
60-69 år	4,9	5,8
70-79 år	7,4	11,5
80+ år	9,3	14,4

Hjerte- og karsykdommer

- Sammenslåtte tall fra primær- og spesialisthelsetjenesten og resepter
- Høyt blodtrykk inngår ikke i tallene

Kart

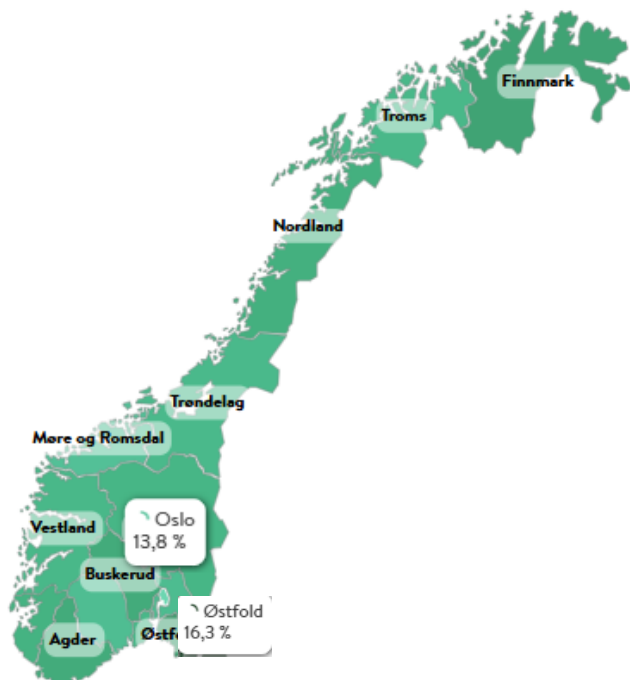
Tabell

Andel registrert med hjerte- og karsykdommer i 2023

Prosent, fordelt på fylker og kjønn

Velg kart:

Kvinner og menn

5 10 15 20 25

Kilde: Folkehelseinstituttet

Kart

Tabell

Andel registrert med hjerte- og karsykdommer i 2023

Prosent, fordelt på fylker og kjønn

Velg kart:

Kvinner og menn

Søk i tabellen

Vis 25 oppføringer

Fylker	Andel registrert med hjerte- og karsykdommer i 2019
Østfold	16,3 %
Finnmark	16 %
Buskerud	15,6 %
Agder	15,6 %
Nordland	15,3 %
Rogaland	15,1 %
Innlandet	14,9 %
Vestfold	14,8 %
Vestland	14,8 %
Troms	14,8 %
Trøndelag	14,7 %
Akershus	14,5 %
Telemark	14,4 %
Møre og Romsdal	14,2 %
Oslo	13,8 %

Kart

Tabell

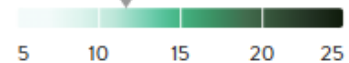
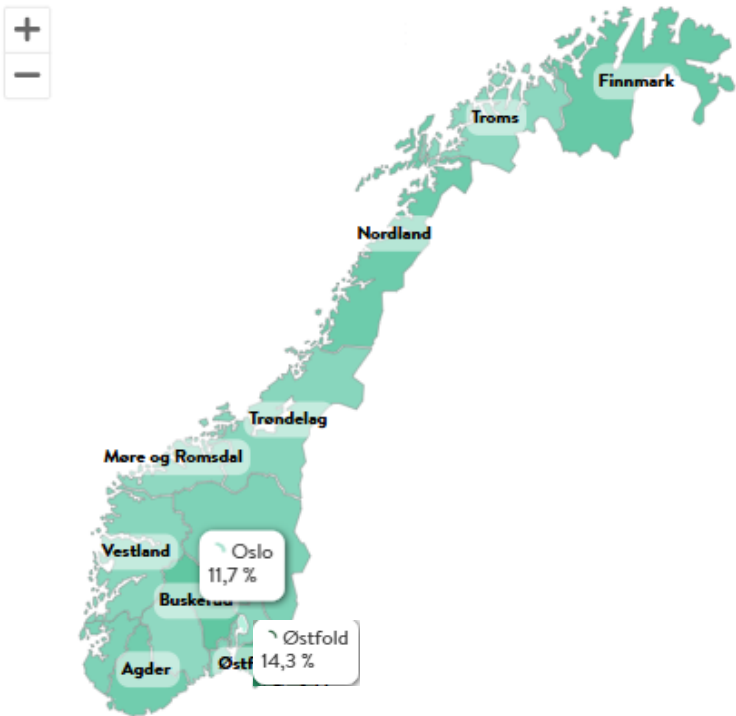
Andel registrert med hjerte- og karsykdommer i 2023

Prosent, fordelt på fylker og kjønn

Velg kart:

Kvinner

Kilde: Folkehelseinstituttet

Kart

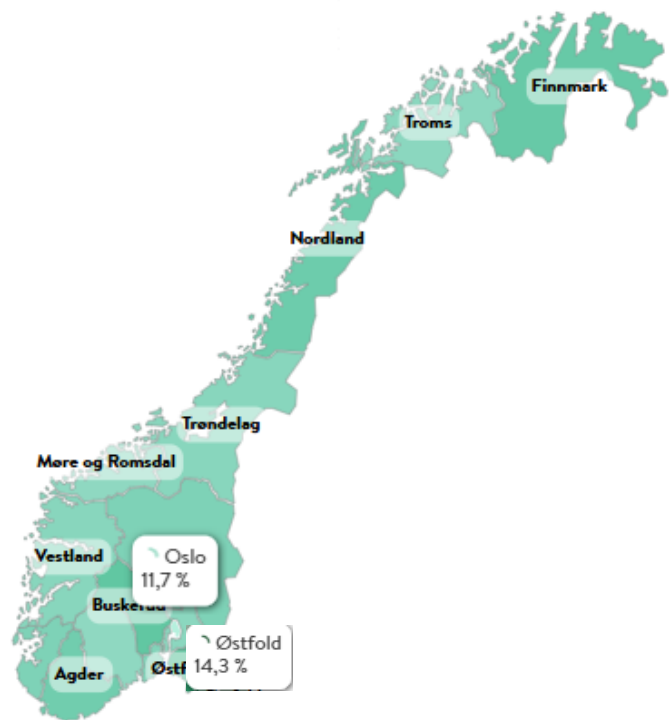
Tabell

Andel registrert med hjerte- og karsykdommer i 2023

Prosent, fordelt på fylker og kjønn

Velg kart:

Kvinner

5 10 15 20 25

Kilde: Folkehelseinstituttet

Kart

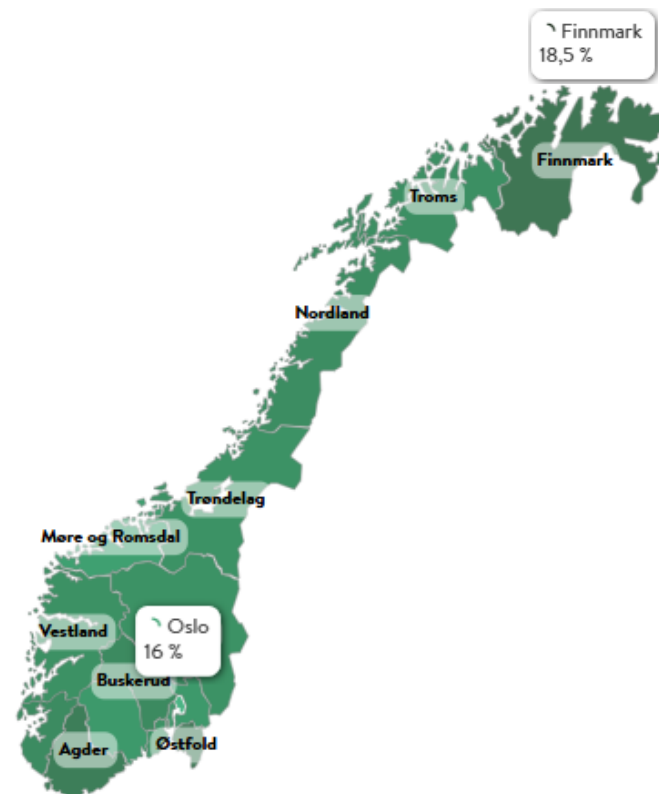
Tabell

Andel registrert med hjerte- og karsykdommer i 2023

Prosent, fordelt på fylker og kjønn

Velg kart:

Menn

5 10 15 20 25

Kilde: Folkehelseinstituttet

Diabetes

- Sammenslåtte tall fra primær- og spesialisthelsetjenesten og resepter
- Hovedsakelig type 2 diabetes, men type 1 inngår også

Kols

- Sammenslåtte tall fra primær- og spesialisthelsetjenesten og resepter

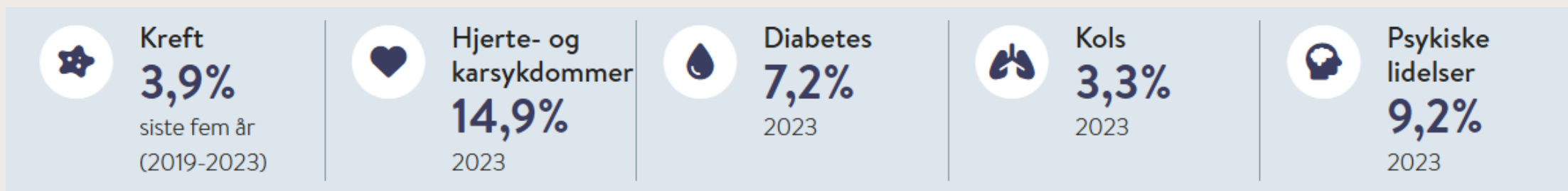
Psykiske lidelser

- Sammenslåtte tall fra primær- og spesialisthelsetjenesten og resepter
- De fleste tilfellene er milde eller moderate.

Nøkkeltall

Andel

Antall

Antall registrert med kreft

142 427

Antall registrert med hjerte- og
karsykdom

538 753

Antall registrert med diabetes

260 647

Antall registrert med kols

119 858

Antall registrert med psykiske lidelser

333 918

Oppsummering

- Forekomst av NCD-er og psykiske lidelser – i landet og fylkene – etter alder og kjønn
- Små regionale forskjeller i forekomst, men noen fylker skiller seg ut
- Kreft, hjerte- og karsykdom og diabetes vanligere hos menn, psykiske lidelser vanligere hos kvinner

Lenker

NCD-kartet:

<https://www.fhi.no/is/forekomst-ikke-smittsomme-sykdommer/>

- Folkehelse rapporten (<https://www.fhi.no/he/fr/folkehelse rapporten/>)
- NCD-indikatorer (<https://www.fhi.no/nettpub/ncd/>)
- NCDNOR (<https://www.fhi.no/is/studier/ncdnor/>)
- JA PreventNCD (<https://www.preventncd.eu/>)

We support the Sustainable Development Goals

JA PreventNCD
Joint Action Prevent Non-Communicable Diseases